

EDUKACJA TEATRALNA W KLASACH VI-VIII
POLSKO-AMERYKAŃSKIEJ PRYWATNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SZCZECINIE

Autorka programu : Iwona Gątkiewicz

Spis treści :

- I. Założenia programowe
- II. Cele programu
- III. Formy i sposoby realizacji
- IV. Przewidywane osiągnięcia ucznia
- V. Ewaluacja

I. Założenia programowe

Program „Edukacja teatralna” jest opracowany w oparciu o projekt Edukacji Teatralnej Towarzystwa Kultury Teatralnej i rozszerzony o elementy wiedzy i umiejętności z zakresu sztuki teatralnej, literackiej i artystycznej.

Program przeznaczony jest do realizowania głównie na lekcjach języka polskiego, ale także lekcjach wychowawczych, muzyce, plastyce, technice, historii.

U podstaw programu leży koncepcja wychowania świadomego odbiorcy sztuki, który zauważa jej funkcję wychowawczą, wyrażającą się w niesionych przez nią wartościach. Najważniejszym wymiarem podejmowanych działań edukacyjnych ma być wzbogacenie jednostkowej i niepowtarzalnej osoby ucznia, dokonane w wyniku przełożenia wartości teatru na jego wrażliwość, wyobraźnię, aktywność, kreatywność, otwartość. Głównymi zasadami tej edukacji powinno być wzbogacenie wiedzy na temat teatru, dramatu, literatury i kultury w ogólności, nauczenie młodych poszukiwania, dostrzegania i odkrywania wartości teatralnych, analizowania i wyciągania wniosków z różnego rodzaju przeżywanych doświadczeń. Prawidłową realizację edukacji teatralnej warunkują trzy równoległe kierunki działania :

1. Utrzymywanie bezpośredniego kontaktu z teatrem, a więc uczestniczenie w cyklicznych spotkaniach i przedstawieniach teatralnych;
2. Analizowanie i interpretowanie utworów dramatycznych omawianych na lekcjach w ścisłym związku z realizacjami teatralnymi;

3. Oglądanie spektakli teatralnych teatrów szczecińskich i Teatru Telewizji.

II. Cele programu

Celem ogólnym programu jest rozbudzenie zainteresowania kulturą, teatrem, sztuką poprzez edukację teatralną młodzieży.

Celami szczegółowymi są:

1. Rozwinięcie wrażliwości aksjologicznej uczniów w zakresie rozumienia i odczuwania wartości uniwersalnych w literaturze, sztuce, tradycji i życiu codziennym.
2. Wzmocnienie u ucznia poczucia własnej wartości poprzez aktywny udział w zajęciach.
3. Wzbudzenie aktywności twórczej poprzez rozwijanie umiejętności literackich, aktorskich, reżyserskich i scenograficznych.
4. Budowanie postawy aktywnego i krytycznego odbiorcy kultury.
5. Rozwinięcie wrażliwości, wyobraźni artystycznej i poczucia estetyki.
6. Rozszerzenie wiedzy i słownictwa z zakresu wiedzy o teatrze.
7. Zbudowanie nawyków i motywacji do świadomego uczestnictwa w kulturze.
9. Rozwinięcie wrażliwości społecznej.

III. Formy i sposoby realizacji programu

Program zakłada przekazanie uczniom systemu wartości uniwersalnych, powszechnie uznanych w kulturze i tradycji. Wydaje się to niezwykle skuteczne, gdyż w wieku 13-15 lat następuje wzmożony rozwój moralny młodego człowieka. Zagadnienia etyczne, zdolność do oceny postaw własnych i cudzych, kontrola nad emocjami kształtują własny system wartości.

Proces „uczenia wartości”, a więc : nazywanie ich (prawda, dobro, piękno), odróżnianie od antywartości (dobra od zła, prawdy od kłamstwa itp.), hierarchizacja wartości, ukazywanie priorytetów (np. uczciwość, altruizm itp.) będzie następował przy zastosowaniu różnorodnych form.

Zakłada się :

1. Wykorzystanie :

- dramy,
- inscenizacji,
- teatralnych metod słownych (ćwiczenia rozgrzewające aparat mowy, dykcyjne, głosowe, interpretacyjne, oddechowe),
- form pisarskich, wyrażających opinie o obejrzanych przedstawieniach, zarówno profesjonalnych, jak i własnych : recenzja, sprawozdanie, notatka, zaproszenie, afisz.

2. Udział w :

- wycieczkach tematycznych do teatrów,
- cyklicznych spotkaniach/warsztatach.

3. Przygotowanie :

- przedstawień teatralnych i kabaretowych na forum klasy,
- wystawek i gazetek tematycznych.

Propozycje tematyczne :

Rok I :

1. Kultura żywego słowa. Interpretacja wiersza, prozy, piosenki. Dykcja, impostacja głosu (ćwiczenia). Głos jako podstawowy środek wyrazu aktorskiego.
2. Inne środki wyrazu aktorskiego . Mimika, gest , ruch sceniczny.
3. Teatr : jego codzienność i „ niecodzienność”. Pracownie teatralne. „Niewidzialni” w teatrze.
4. Scenograf w teatrze. Scenografia, kostiumy, charakteryzacja i fryzura; rekwizyty, światła.
5. Muzyk i choreograf w teatrze. Rola muzyki i ruchu scenicznego w przedstawieniu teatralnym.
6. Reżyser w teatrze. Obsada, próby czytane, sytuacyjne i generalne, premiera. Praca reżysera z aktorem na przykładzie wybranych scen.
7. Małe formy teatralne. Przygotowania do przedstawienia estradowego.

Rok II :

1. Geneza teatru i dramatu europejskiego. Antyczny teatr grecki. Zasady dramatu antycznego i jego funkcjonowanie dzisiaj.
2. Teatr średniowiecza w Europie. Moralitet, misteria, mirakle; farsa, jasełka, szopki.
3. Teatr renesansu w Polsce. Mikołaj Rej „Krótka rozprawa między Panem, Wójtem i Plebanem”, Jan Kochanowski „Odprawa posłów grackich”.
4. Commedia dell’ arte - Włochy , Francja.
5. Teatr hiszpański – Calderon de la Barca, Lope de Vega, Tirso de Molina.
6. Szekspir i jego teatr.
7. Moliere i jego epoka.

Rok III :

1. Powstanie sceny narodowej w Polsce. Wojciech Bogusławski. Polska komedia oświeceniowa.
2. Dramat i inscenizacja romantyczna w Polsce (wielcy romantycy).
3. Dramat i inscenizacja romantyczna w Polsce (Aleksander Fredro).
4. Wielka reforma teatralna.
5. Teatr Wyspiańskiego.
6. Teatr 20-lecia międzywojennego w Polsce.
7. Współczesne nurty dramaturgii polskiej i światowej.

IV. Przewidywane osiągnięcia ucznia

Realizując zagadnienia programu „Edukacja Teatralna w klasach VI-VIII Polsko-Amerykańskiej Prywatnej Szkoły Podstawowej w Szczecinie” związanego z przygotowaniem do percepcji i tworzenia sztuki należy oczekiwać podniesienia poziomu wiedzy i kultury ogólnej dzieci, rozwoju ich wrażliwości estetycznej oraz nabycia umiejętności dostrzegania i rozumienia wartości. Zastosowanie przez aktorów prowadzących a także nauczycieli teatralnych metod słownych (językowych) na lekcjach języka polskiego (i nie tylko) umożliwi stopniowe nabywanie przez uczniów wielu umiejętności polonistycznych.

Zakłada się, że po realizacji programu uczniowie rozwiną w znaczący sposób następujące wiadomości i umiejętności :

- swobodnego posługiwania się terminologią teatralną;
- swobodnego korzystania z wiedzy dotyczącej historii i materii teatru i łączenia jej z wiadomościami z historii, plastyki, muzyki, techniki;
- swobodnego wypowiadania się, prawidłowej wymowy scenicznej, prawidłowego budowania zdań, wyrażania nawet pojedynczym słowem nastrojów i uczuć;
- czytania z umiejętnością interpretowania znaków interpunkcyjnych środkami pozajęzykowymi : intonacją, pauzą, zawieszeniem głosu;
- słuchania ze zrozumieniem;
- poznania wyróżników sztuki teatralnej;
- poznania genezy teatru i znaczenia teatru w starożytności;
- dostrzegania podstawowych wyróżników sztuki teatralnej i komentowania ich wykorzystania na konkretnym przykładzie;
- dostrzegania związków teatru współczesnego z kulturą antyczną;
- tworzenia recenzji, sprawozdania z wykorzystaniem słownictwa wartościowego i opiniującego;
- dostrzegania różnic między twórczym filmem a teatrem.

V. Ewaluacja

Ocena efektów pracy ma na celu sprawdzenie :

1. Jak przebiega realizacja programu?

- co udało się zrealizować?
- co należy poprawić?
- czy uczniowie byli zainteresowani , aktywni, chętni do pracy?

- czy program wpłynął na pobudzenie ich aktywności twórczej?
- 2. Czy osiągnięto założone cele?

WSKAŹNIKI EWALUACJI:

1. Poprawność retoryczna, stylistyczna, językowa.
2. Poziom umiejętności recytatorskich, aktorskich, scenograficznych, muzycznych.
3. Poziom uczestnictwa uczniów w kulturze.

NARZĘDZIA EWALUACJI:

1. Obserwacja różnorodnych form wypowiedzi ustnych, pisemnych dotyczących treści programu.
2. Rozmowy kierowane z uczniami.
3. Arkusz oceny cyklu zajęć.

FORMY ZALICZENIA PRZEDMIOTU :

Zaliczenie przedmiotu następuje na podstawie oceny :

- notatek wykonanych po każdym zajęciach;
- sprawdzianu wiedzy dotyczącej każdej lekcji / cyklu lekcji;
- odpowiedzi ustnej